

XXIX. školsko Natjecanje iz hrvatskoga jezika

1. veljače 2024.

sedmi (VII.) razred

zaporka

--	--	--	--	--	--

(peteroznamenasti broj i riječ)

broj bodova:

80

Upute natjecateljima **koji ispit pišu na papiru**

1. Ispit se piše 90 minuta.
2. Prije rješavanja ispita treba čitljivo i pravopisno točno ispuniti listić sa zaporkom.
3. Natjecatelj zaporku treba napisati na manju i na veću omotnicu te na prvu stranicu ispita.
4. Ispitne zadatke treba pažljivo pročitati.
5. Treba pažljivo slijediti upute u zadatku.
6. Rješenja treba upisivati kemijskom olovkom crne ili plave boje na za to predviđena mjesta. Tinta se ne smije moći obrisati.
7. Ako natjecatelj želi izmijeniti odgovor, treba ga precrtati, dopisati istom kemijskom olovkom novi odgovor te podizanjem ruke pozvati dva člana Povjerenstva koja nadziru pisanje. Oba člana trebaju odmah pred natjecateljem parafirati izmjenu odgovora. **Svaki natjecatelj smije u cijelome ispitu imati najviše tri izmjene.**
8. Odgovori ne smiju biti pisani velikim tiskanim slovima.
9. Odgovori trebaju biti pravopisno i gramatički točni.
10. Nakon završetka pisanja ispit, radni papir i manju omotnicu treba staviti u veću omotnicu, koju treba predati članu Povjerenstva.
11. Nakon objave privremene ljestvice poretka natjecatelj ima pravo uvida u ispit i pravo na pismenu žalbu.

Želimo Ti uspjeh na Natjecanju!

Školsko povjerenstvo:

1. _____
(predsjednik Školskoga povjerenstva)
2. _____
(član Školskoga povjerenstva)
3. _____
(član Školskoga povjerenstva)

**„Carstvo priče drevno je, moćno i vječno. Priča je dio
slobode. Priča je čarobna zemlja djetinjstva.”**

(Milan Crnković)

**1. Zaokruži slovo ispred imena spomenika hrvatske pismenosti koji je pisan
hrvatskom ćirilicom / bosančicom.**

- a) Bašćanska ploča
- b) Povaljska listina
- c) Red i zakon sestara dominikanki
- d) Vinodolski zakon

1	
---	--

2. Zaokruži slovo ispred točne tvrdnje o nastanku glagoljice.

- a) Glagoljica je autorsko pismo.
- b) Glagoljica je inačica ćirilice.
- c) Glagoljica je nastala višegodišnjim prilagođavanjem starorimske abecede.
- d) Glagoljica je nastala spontanim dugotrajnim prilagođavanjem grčkoga alfabeta.

1	
---	--

**3. Jednom riječju odgovori na pitanja o hrvatskim pismima i povijesti hrvatske
pismenosti.**

- a) Kako nazivamo poredak slova u glagoljičnome pismu? _____
- b) Kako nazivamo posebno ukrašeno početno slovo u prvim glagoljskim rukopisnim knjigama? _____
- c) Koji je drugi naziv za hrvatsku latinicu? _____
- d) Koje je najstarije slavensko pismo? _____

4	
---	--

6	
---	--

4. Kratko odgovori na pitanja o hrvatskim jezičnim priručnicima.

a) Koje je godine objavljen rječnik Fausta Vrančića? _____

b) Na kojemu je narječju utemeljen Vrančićev rječnik? _____

c) Koji se jezici nalaze u stupcima rječnika Fausta Vrančića?

d) U kojemu je gradu objavljena prva hrvatska gramatika? _____

e) Kojom je riječju imenovan hrvatski jezik u naslovu prve hrvatske gramatike?

5	
---	--

5. Zadatak ima dva dijela:

- imenuj narječje hrvatskoga jezika kojim je pisan tekst
- odredi vrstu govora prema odrazu staroga jata.

Zač je dobro da dite čita bajke? Bajke va njemu bude kurijož i potiču ga na maštu.

Iako dica viruju da su judi dobri i da va živote se na dobro dojde, bajke prenose

poruku da si moru imat barufe va živote. Ako si fanj uporan i dobar, se će bit dobro.

2	
---	--

narječje: _____ govor: _____

7	
---	--

6. Prepiši pisanim slovima, prema pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova, dijelove rečenica otisnute velikim tiskanim slovima ispod crte.

U Metkoviću je predstavljen projekt pod nazivom

_____,
(MALI SLIKOVNI ZAVIČAJNI RJEČNIK NERETVANSKOGA KRAJA)

koji su pokrenuli _____
(INSTITUT ZA HRVATSKI JEZIK)

i OŠ Stjepana Radića. Ravnatelj _____ održao je uvodnu
(INSTITUTA)

6	
---	--

riječ, a prigodan program vodili su učenici. Sudjelovali su i učenici područnih škola u
_____ i Mliništu. Tim projektom obogatit će se jezična
(BIJELOME VIRU)

baština _____ kraja. Među istraženim govorima bit će i
(NERETVANSKOGA)

_____, koji je jedan od rijetkih novoštokavskih govora
(VIDONJSKI GOVOR)

i nalazi se na popisu nematerijalnih kulturnih dobara Republike Hrvatske.

7. Napiši ije, je, e ili i na prazne crte u riječima.

Dok je baka pripov_____dala Domaćima, oni su ob_____sili noge oko ognjišta, a nakon
svršetka pripov_____tke obećali su don_____ti svračjih jaja.

4	
---	--

8. Napiši č ili ć na prazne crte u riječima.

Moj otac, koji je lovac, često ide u šumu hraniti životinje. Mora paziti kako se kre____e
po sme____kastome lišću kako ne bi uplašio srne____u divlja_____.

5	
---	--

Katkad š____u____uren sjedi cijeli dan.

15	
----	--

9. Preoblikuj rečenicu u rečenicu s upravnim govorom.

Otac je rekao da se planine nazivaju po ljudima.

1	
---	--

10. Zaokruži slovo ispred rečenice koja je pravopisno točna.

- a) Sve je nažalost, otišlo u nekom drugom smjeru.
- b) Ivana Brlić-Mažuranić napisala je „Pozvat će snaha čitavo selo.”
- c) Od 1696. do 1888. godine klasične bajke pisali su: Charles Perrault, Jacob i Wilhelm Grimm, Hans Christian Andersen i Oscar Wilde.
- d) Manifestacija *U svijetu bajki* održala se od 18. travnja do 21. travnja 2023. godine, u Slavonskome Brodu.

1	
---	--

11. Zaokruži slovo ispred riječi u kojoj je glas *r* slogotvorni glas.

- a) mrak
- b) četvrtak
- c) literatura
- d) igralište

1	
---	--

12. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je označena riječ točno naglašena.

- a) Učionica je izgledala **bajkóvito**.
- b) Učionica je izgledala **bàjkovito**.
- c) Učionica je izgledala **bajkòvito**.
- d) Učionica je izgledala **bájkovito**.

1	
---	--

4	
---	--

13. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj se nalazi točan instrumental imenice.

- a) Učinilo mu se da razgovara s panjom.
- b) Morao se družiti s morskim kraljom.
- c) Dotaknula me je hladnim obrazom.
- d) Žalovala je za svojim mužom.

1	
---	--

14. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj je točno napisano ime književnoga lika.

- a) Jeste li već upoznali književnoga junaka Harry Pottera?
- b) Harrija Pottera osmislila je književnica J. K. Rowling.
- c) U čudesnome svijetu Harryja Pottera sve je moguće!
- d) Raspravljali smo o dogodovštinama Harri Pottera.

1	
---	--

15. Napiši padež iznad podcrtanih riječi u tekstu služeći se uobičajenim kraticama (N, G, D, A, V, L, I).

5	
---	--

Na osnovi narodne bajke nastala je umjetnička bajka koju neki teoretičari nazivaju literarnom bajkom. Klasične bajke svjedoče o tome kako je pravda pobijedila nepravdu, ljubav mržnju, a poniznost bahatost.

(prema: A. Pintarić, *Bajke*)

16. Napiši na crte komparativ podcrtanih pridjeva.

2	
---	--

Kod nje bi Sunce sve zime noćivalo, a Mokoš znala i ljute trave i krepeke pregovore te tetošila mlado Sunašce dok se ne bi pomladilo i nanovo prosinulo.

(prema: I. Brlić-Mažuranić, *Priče iz davnine*)

_____ , _____

17. Napiši na crte vrstu riječi istaknutim riječima.

Mladić otvori stari ormar i odjednom ugleda na platnu naslikani lik djevojke. Isprva ne primijeti na njoj ništa neobično, ali kasnije, kad se zagledao, zaljubi se žarko u nju, ne jednim, već stotinama srdaca i odmah pade u nesvijest.

naslikani _____

žarko _____

već _____

stotinama _____

4	
---	--

18. Napiši na crte vrstu izdvojenih zamjenica.

Reče mu djevojka: „Eno **mi moja** mati umrla, nikoga na svijetu nemam, uzmi me za ženu, Palunko.” Vidi Palunko da je **ona** bijedna sirotinja kao i on, al’ opet se boji da ne bi krivo učinio i **svoju** sreću proigrao. Zato pristane i uze **ovu** sirotu za ženu.

(prema: I. Brlić-Mažuranić, *Ribar Palunko i njegova žena*)

mi _____

moja _____

ona _____

svoju _____

ovu _____

5	
---	--

19. Napiši na crte tražene oblike podcrtanoga glagola u rečenici.

Vidje baka rasplesane Domaće.

glagolski pridjev radni, m. r. jd. _____

glagolski pridjev trpni, ž. r. mn. _____

2	
---	--

11	
----	--

- napiši na crtu vidski parnjak zadanoga glagola
- zaokruži riječ kako bi tvrdnja bila točna.

3	
---	--

6	
---	--

4	
---	--

13	
----	--

23. Razvrstaj u tablicu istaknute riječi u kojima je provedena glasovna promjena.

Svijet čarolija i mašte prepun je **neobičnih** likova: katkad nas iznenade **zečevi** koji nekud kasne, oduševе hrabri **junaci** ili opake vještice, ali katkad, ne baš često, **mlađa** se djeca uplaše.

4	
---	--

sibilarizacija	palatalizacija	jotacija	nepostojani a

24. Razvrstaj u tablicu predikate iz zadanih rečenica.

Baki je bila draža njezina nevolja od sve sreće ovoga svijeta.

Majčinska ljubav može pobijediti i najveće neprilike.

glagolski predikat	imenski predikat

2	
---	--

25. Razvrstaj objekte iz teksta u tablicu.

Uze vode iz lončića, izvadi platno koje mati bijaše Jagoru ostavila i stade sebi krojiti košulju.

izravni objekt	neizravni objekt

5	
---	--

11	
----	--

Pročitaj tekst o kampanji „Čitaj mi!” i u zadatcima od 26. do 29. zaokruži točan odgovor služeći se podacima iz teksta i slikovnog prikaza.

Kampanja „Čitaj mi!”

Izvešće o Nacionalnoj kampanji za poticanje čitanja naglas djeci od najranije dobi

Kampanju „Čitaj mi!” partnerski su organizirali Hrvatsko knjižničarsko društvo – Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež, UNICEF, Hrvatsko pedijatrijsko društvo, Hrvatsko čitateljsko društvo, Hrvatska udruga istraživača dječje književnosti i Hrvatsko logopedsko društvo. Kampanja kojom se promiče čitanje naglas djeci od rođenja pokrenuta je u povodu Europske godine čitanja naglas (2013.) radi poticanja odraslih da s najmlađom djecom što ranije počnu dolaziti u knjižnice.

Kampanja je postigla vrijedne rezultate: zabilježen je porast broja djece koja su se upisala u knjižnice, organizirana su mnogobrojna događanja na kojima je bilo više od 70 000 sudionika i 20 000 volontera.

Vrijednost kampanje „Čitaj mi!” pokazuje i činjenica da je nominirana za najprestižniju međunarodnu nagradu za promicanje dječje književnosti i književnosti za mlade „Astrid Lindgren Memorial Award – ALMA” 2017., 2018. i 2019. godine. Za istu je nagradu za 2024. godinu predložena nagrađivana hrvatska književnica Sanja Pilić, koja je proglašena ambasadoricom kampanje „Čitaj mi” u 2023. godini.

Nacionalna kampanja „Čitaj mi!” postavlja temelje za trajnu podršku dječjem razvoju i ističe važnost suradnje između različitih sektora društva u ostvarivanju zajedničkoga cilja – poticanju čitateljske kulture od najranije dobi.

(prema: Kampanja „Čitaj mi!” na mrežnome mjestu: www.citajmi.info/kampanja/)

26. Zaokruži slovo ispred tvrdnje koja je točna prema podacima iz teksta.

- a) Cilj kampanje „Čitaj mi!” jest organizacija predavanja, izložbi, javnih čitanja, pričaonica, susreta s književnicima i ilustratorima, stručnih skupova i sl.
- b) Književnica Sanja Pilić nominirana je za nagradu „ALMA“ za 2023. godinu.
- c) Kampanja „Čitaj mi!” dobila je nagradu „ALMA“ 2017., 2018. i 2019. godine.
- d) Kampanja „Čitaj mi!” provodi se čitavo desetljeće.

1	
---	--

27. Zaokruži slovo ispred primjera međunarodne organizacije koja je sudjelovala u provođenju kampanje „Čitaj mi!”.

- a) UNICEF
- b) čitateljsko društvo
- c) udruga istraživača dječje književnosti
- d) Komisija za knjižnične usluge za djecu i mladež

1	
---	--

28. Zaokruži slovo ispred razloga za čitanje koji predstavlja prikazana ilustracija.

- a) Proširuješ rječnik.
- b) Razvijaš empatiju.
- c) Poboljšavaš pamćenje i koncentraciju.
- d) Razvijaš usmeno i pismeno izražavanje.

1	
---	--

3	
---	--

29. Zaokruži slovo ispred tvrdnje koja dokazuje da se kampanja „Čitaj mi!” provodila u cijeloj Republici Hrvatskoj.

- a) Kampanja je postigla vrijedne rezultate: zabilježen je porast djece upisane u knjižnice.
- b) Organizirana su mnogobrojna događanja na kojima je bilo više od 70 000 sudionika i 20 000 volontera.
- c) Kampanjom se razvija empatija, proširuje rječnik, produbljuje znanje, razvija kreativno i kritičko mišljenje te pamćenje, koncentracija, usmeno i pismeno izražavanje.
- d) Kampanja „Čitaj mi!” nacionalna je kampanja za poticanje čitanja naglas djeci od najranije dobi.

1	
---	--

1	
---	--